

Lovforslag nr. L 174. Fremsat den 28. marts 2008 af velfærdsministeren (Karen Jespersen)

Forslag

til

Lov om regulering af statstilskuddet til kommunerne i 2009

§ 1. Velfærdsministeren nedsætter statens tilskud til kommunerne, jf. § 14 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, hvis kommunernes revisionspåtegnede regnskaber for 2008 for kommunerne under ét udviser et højere niveau for serviceudgifterne i 2008 eller for bruttoanlægsudgifterne i 2008 end det, der var forudsat i kommunernes budgetter for 2008.

Stk. 2. Ved opgørelse af kommunernes bruttoanlægsudgifter efter denne lov medregnes ikke udgifter til forsyningsvirksomheder, jordforsyning, ældreboliger og servicearealer i forbindelse med ældreboliger.

§ 2. Nedsættelsen efter § 1 opgøres og fordeles af velfærdsministeren. Nedsættelsen fordeles mellem de kommuner, hvor der kan konstateres et højere niveau for serviceudgifterne i 2008 eller for bruttoanlægsudgifterne i 2008 end det, der var forudsat i kommunernes budgetter for 2008.

Stk. 2. Nedsættelsen fordeles mellem kommunerne i forhold til afvigelsen mellem det revisionspåtegnede regnskab og budgettet for henholdsvis serviceudgifterne og bruttoanlægsudgifterne for 2008.

§ 3. Velfærdsministeren fastsætter regler for opgørelse, fordeling og afregning af nedsættelsen, herunder om indhentelse af særlige revisionserklæringer vedrørende regnskabsafregning

sen for 2008 og om nødvendige korrektioner ved sammenligning af budget og regnskab.

Stk. 2. Velfærdsministeren kan i særlige tilfælde dispensere fra nedsættelsen efter denne lov.

§ 4. Senest den 31. januar 2009 skal den enkelte kommune sende et foreløbigt skøn over kommunens serviceudgifter og bruttoanlægsudgifter for 2008 til Velfærdsministeriet.

Stk. 2. På grundlag af det foreløbige skøn foretages der en foreløbig nedsættelse i statens tilskud til kommunerne i 2009.

§ 5. På grundlag af den enkelte kommunes regnskab for 2008 foretages der en fornyet opgørelse af nedsættelsen.

Stk. 2. Hvis den fornyede opgørelse af nedsættelsen efter stk. 1 for en kommune er højere end den foreløbige nedsættelse efter § 4, beregnes et rentetillegg for den pågældende kommune. Tillegget beregnes af forskellen mellem den foreløbige og den fornyede opgørelse af nedsættelsen med en procent svarende til Nationalbankens diskonto per 1. januar 2009 fratrukket 2 procent, dog minimum 1 procent.

§ 6. Velfærdsministeren foretager en endelig opgørelse af nedsættelsen på grundlag af kommunernes revisionspåtegnede regnskaber for 2008.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. januar 2009 og har virkning for tilskudsåret 2009.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Kommunerne har i deres budgetter for 2008 budgetteret med serviceudgifter, der ligger højere end det niveau, der blev aftalt mellem regeringen og KL i aftalen om kommunernes økonomi for 2008. Regeringen har efterfølgende tilkendegivet, at kommunerne kan disponere inden for de vedtagne budgetter for 2008. Men regeringen lægger afgørende vægt på, at de kommunale udgifter for 2008 ikke vokser ud over de vedtagne budgetter.

Dette lovforslag indebærer, at velfærdsministeren får hjemmel til at regulere kommunernes bloktilskud for 2009, hvis kommunerne overskrider deres budgetter for 2008. Lovforslaget skal således medvirke til at tilskynde kommunerne under ét til at overholde deres budgetter for 2008.

2. Gældende ret

Statens tilskud til kommunerne (bloktilskuddet) fastsættes årligt efter bestemmelserne i § 14 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner.

Tilskuddet fastsættes af finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg. Tilskuddet fastsættes som summen af: 1) det foregående års tilskud med fradrag for engangsreguleringer, 2) regulering for pris- og lønudviklingen, 3) mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer i udgifts- eller opgavefordelingen mellem staten og kommunerne og regionerne, 4) mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer af den statslige regulering af kommunernes virksomhed i tilskudsåret, 5) mer- eller mindreudgifter som følge af udviklingen i kommunernes udgifter til en række nærmere bestemte formål (det budgetgaranterede område). Herudover kan finansministeren med Finansudvalgets tilslutning forhøje eller nedsætte tilskuddet, hvis hensynet til en balanceret udvikling i den kommunale økonomi taler herfor.

Tilskuddet fastsættes årligt i juni måned i året før tilskudsåret. Tilskuddet fastsættes umiddelbart efter

afslutningen af regeringens økonomiforhandlinger med KL om det kommende års økonomi. I den forbindelse reguleres tilskuddet således, at der sikres finansiering af det udgiftsniveau, der er aftalt med KL. Dermed sikres en balanceret udvikling i den kommunale økonomi.

Tilskuddet fordeles til de enkelte kommuner af velfærdsministeren. En del af tilskuddet anvendes til finansiering af de kommunale udligningsordninger, mens den resterende del fordeles til kommunerne i forhold til indbyggertallet.

3. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indebærer, at velfærdsministeren nedsætter det statslige tilskud til kommunerne i 2009, hvis kommunerne under ét overskrider de budgetterede serviceudgifter eller anlægsudgifter i 2008.

Den samlede nedsættelse vil svare til den samlede overskridelse af henholdsvis de budgetterede serviceudgifter og anlægsudgifter for 2008. Overskridelserne på henholdsvis serviceudgifter og anlægsudgifter opgøres hver for sig. Nedsættelsen vil blive fordelt på de kommuner, der har overskredet deres budgetterede udgifter for 2008 på de nævnte områder.

For de kommuner, hvor der ikke konstateres overskridelse af deres budgetterede serviceudgifter eller anlægsudgifter for 2008, vil der ikke blive foretaget nedsættelse.

Med lovforslaget sigtes der mod, at nedsættelsen kan foretages så tidligt som muligt. Det betyder, at kommunerne ultimo januar 2009 skal sende et foreløbigt skøn over serviceudgifterne og anlægsudgifterne for 2008 til velfærdsministeren. På den baggrund kan der foretages en foreløbig opgørelse, og hvis opgørelsen viser en overskridelse af budgetterne for 2008, vil der allerede tidligt på året blive foretaget en a conto nedsættelse af kommunernes bloktilskud.

Når Danmarks Statistiks opgørelse af kommunernes regnskaber for 2008 foreligger i maj 2009, foretager velfærdsministeren en fornyet opgørelse af nedsættelsen, og nedsættelsen vil blive reguleret på grundlag heraf. Med henblik på ikke at tilskynde kom-

munerne til at indberette for lave beløb i den foreløbige indberetning ultimo januar, indeholder lovforslaget en bestemmelse om, at hvis regnskabsopgørelsen for en kommune viser et højere beløb end den foreløbige indberetning ultimo januar, vil der blive beregnet et tillæg til nedsættelsen.

I efteråret 2009 skal kommunerne indsende revisionspåtegneede regnskaber for 2008. Hvis revisionens gennemgang af de kommunale regnskaber indebærer ændringer, vil nedsættelsen blive reguleret tilsvarende.

Lovforslaget indeholder endvidere en bemyndigelse til velfærdsministeren til at fastsætte regler for opgørelse, fordeling og afregning af nedsættelsen, herunder om indhentelse af særlige revisionserklæringer vedrørende regnskabsaflæggelsen for 2008. Der vil herunder blive fastsat nærmere regler om opgørelse af kommunernes serviceudgifter og bruttoanlægsudgifter ud fra den kommunale kontoplan. Det skal i den forbindelse bemærkes, at lovforslaget indebærer, at bruttoanlægsudgifterne opgøres eksklusive udgifter til forsyningsvirksomheder, jordforsyning og ældreboliger, herunder udgifter til servicearealer i forbindelse med ældreboliger. Med hensyn til jordforsyning skal det bemærkes, at lovforslaget primært sigter mod at regulere den del af anlægsudgifterne, som har aktivitetsvirkning. Det vurderes ikke, at kommunernes køb af jord til jordforsyningsformål har aktivitetsvirkning, og denne del af kommunernes anlægsudgifter er derfor undtaget.

Lovforslaget indeholder en dispensationsbestemmelse, hvorefter velfærdsministeren i særlige tilfælde kan begrænse nedsættelsen af kommunens bloktilskud eller helt undlade at fratække forskelsbeløb i bloktilskuddet. Dispensationsbestemmelsen kan blandt andet udnyttes i tilfælde, hvor helt særlige forhold påfører en kommune anlægsudgifter, som kommunen ikke havde mulighed for at forudse ved budgetlægningen, eller en helt nødvendig færdiggørelse ikke kan holdes inden for det samlede anlægsbudget.

Der kan endvidere dispenseres for anlægsudgifter, som ikke indgår i budgettet, hvis kommunen ikke har budgetteret med udgifter til et projekt, der overføres fra tidligere år, hvor kommunen er kontraktligt bundet, eller hvor kommunen - før datoen for indgåelsen af aftalen om finansloven - har vedtaget tillægsbevilling til budgettet og på den baggrund igangsat et anlægsprojekt, hvor kommunen er kontraktligt bundet.

I alle tilfælde er det en forudsætning for dispensation, at der ikke er omdisponeringsmuligheder i anlægsbudgettet og/eller mulighed for at udskyde anlægsarbejder.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Med lovforslaget understøttes kommunerne i at overholde de vedtagne budgetter for 2008. Lovforslaget tilskynder således via modregningsmekanismen i bloktilskuddet til, at de kommunale budgetter for 2008 overholdes. Størrelsen af en eventuel modregning vil kunne opgøres, når de revisionspåtegneede regnskaber for 2008 foreligger. Lovforslaget har ingen konsekvenser for regionerne.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. De administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været i høring i KL.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget tilskynder via modregningsmekanismen til, at kommunernes budgetter for 2008 overholdes. Størrelsen af en eventuel modregning vil kunne opgøres, når de revisionspåregnede regnskaber for 2008 foreligger.	
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at det kommunale bloktilskud for 2009 vil blive reduceret med et beløb svarende til kommunernes eventuelle samlede overskridelse af de budgetterede serviceudgifter eller anlægsudgifter for 2008 for kommunerne under ét. Overskridelsen vil blive opgjort som forskellen mellem udgifterne for kommunerne under ét i regnskaberne for 2008 og de budgetterede udgifter for 2008 for kommunerne under ét på de pågældende udgiftsområder. Overskridelsen vedrørende serviceudgifterne og anlægsudgifterne vil blive opgjort hver for sig.

Hvis de samlede kommunale serviceudgifter henholdsvis anlægsudgifter i regnskabet for 2008 ligger på eller under niveauet for budgetterne for 2008, vil der ikke ske modregning i bloktilskuddet.

Serviceudgifterne skal i denne sammenhæng opgøres som nettodriftsudgifterne inklusive statsrefusion (jf. den autoriserede kontoplan dranst 1 og 2) på hovedkonto 0, 2, 3, 4, 5 og 6 i den kommunale kontoplan fratrukket nettodriftsudgifterne inklusive statsrefusion (dranst 1 og 2) på funktionerne 3.30.45, 3.38.77, 4.62.81, 5.46.60, 5.46.61, 5.46.65, 5.48.67, 5.48.68, 5.48.69, 5.48.70, 5.57.71, 5.57.72, 5.57.73, 5.57.74, 5.57.75, 5.57.76, 5.57.77, 5.58.81, 5.68.97 og 5.68.98 samt nettodriftsudgifterne (dranst 1) på funktion 6.52.72 gruppering 001 og nettodriftsudgifterne inklusive statsrefusion (dranst 1 og 2) på 5.58.80 dog

undtagen nettodriftsudgifterne (dranst 1) på gruppering 004 og 005.

Anlægsudgifterne opgøres som kommunernes bruttoanlægsudgifter opgjort eksklusiv udgifter til forsyningsvirksomheder mv. på hovedkonto 1 i den kommunale kontoplan, jordforsyning på hovedfunktion 0.22, udgifter til ældreboliger på funktion 5.32.30 og udgifter til servicearealer i forbindelse med ældreboliger – del af funktion 0.25.18 gr. 003.

Til § 2

Det foreslås, at velfærdsministeren bemyndiges til at opgøre og fordele nedsættelsen af bloktilskuddet. Bloktilskuds-nedsættelsen vil blive fordelt på de kommuner, hvis serviceudgifter eller bruttoanlægsudgifter i regnskabet for 2008 ligger højere end budgettet. Nedsættelsen fordeles mellem kommunerne i forhold til kommunernes overskridelse af budgettet.

Hvis en kommune ikke overskrider sit budget på de relevante udgiftsområder, vil der ikke ske nedsættelse af den pågældende kommunes bloktilskud.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at velfærdsministeren fastsætter de nærmere regler for opgørelse, fordeling og afregning af nedsættelsen af bloktilskuddet. Der kan i den forbindelse fastsættes regler om korrektion for opgaveændringer fra budget til regnskab for 2008. Der kan endvidere fastsættes regler om korrektion for ændrede forudsætninger for

pris- og lønudviklingen for 2008 samt korrektion for afvigelser i forhold til det forudsatte niveau for aktivitetsbestemt medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen i 2008.

Den endelige opgørelse af nedsættelsen vil blive foretaget på grundlag af kommunernes revisionspåregnede regnskaber for 2008, jf. § 6. Velfærdsministeren kan i den forbindelse fastsætte nærmere regler om afgivelse og indberetning af revisionspåregnede regnskaber for de relevante udgiftsområder, herunder tidsfrister herfor.

Bestemmelsen i § 3, stk. 2, indebærer, at velfærdsministeren i særlige tilfælde kan dispensere fra nedsættelsen efter denne lov. Dispensationsbestemmelsen kan blandt andet udnyttes i tilfælde, hvor helt særlige forhold påfører en kommune anlægsudgifter, som kommunen ikke havde mulighed for at forudse ved budgetlægningen, eller en helt nødvendig færdiggørelse ikke kan holdes inden for det samlede anlægsbudget.

Der kan endvidere dispenseres for anlægsudgifter, som ikke indgår i budgettet, hvis kommunen ikke har budgetteret med udgifter til et projekt, der overføres fra tidligere år, hvor kommunen er kontraktligt bundet, eller hvor kommunen - før datoen for indgåelsen af aftalen om finansloven - har vedtaget tillægsbevilling til budgettet og på den baggrund igangsat et anlægsprojekt, hvor kommunen er kontraktligt bundet.

I alle tilfælde er det en forudsætning for dispensation, at der ikke er omdisponeringsmuligheder i anlægsbudgettet og/eller mulighed for at udskyde anlægsarbejder.

Til § 4

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den enkelte kommune senest den 31. januar 2009 skal sende et foreløbigt skøn over kommunens udgifter på de relevante områder i 2008 til Velfærdsministeriet. Hvis det foreløbige skøn viser en overskridelse af budgettet for 2008 for kommunerne under ét, vil der blive foretaget en foreløbig nedsættelse af bloktilskuddet på baggrund heraf.

Denne ordning indebærer, at der allerede kort efter udløbet af regnskabsåret 2008 kan foretages nedsættelse i kommunernes bloktilskud, hvis det kommunale forbrug i 2008 har været højere end budgetteret.

Den enkelte kommune vil allerede i januar 2009 kunne udarbejde et forholdsvis sikkert skøn over udgifterne på de relevante områder for 2008. Opgørelsen

vil dog blive korrigeret efter kommunernes aflæggelse af regnskaberne for 2008 i april 2009, jf. § 5. Herudover vil der ske en yderligere korrektion, såfremt revisionsberetningerne giver anledning til det, jf. § 6.

Til § 5

Kommunerne afslutter senest den 1. april 2009 deres regnskaber for 2008 og indberetter dem til Danmarks Statistik. På baggrund af Danmarks Statistiks opgørelse af de kommunale regnskaber for 2008, som vil foreligge i maj 2009, foretages en fornyet opgørelse.

I det omfang, den fornyede opgørelse adskiller sig for den foreløbige opgørelse, som blev indberettet ultimo januar, vil der blive foretaget korrektioner af den foreløbige opgørelse af nedsættelsen.

En eventuel positiv difference mellem den fornyede og den foreløbige opgørelse foreslås forhøjet med et tillæg som beregnes svarende til Nationalbankens diskonto per 1. januar 2009 minus 2 pct., dog minimum 1 pct. Den beregnede forrentning er fastsat under hensyntagen til, at det som følge af den fornyede opgørelse kun vil være en del af året, at den manglende modregning forekommer.

Til § 6

Den foreslåede bestemmelse i § 6 indebærer, at den endelige opgørelse af nedsættelsen opgøres på grundlag af kommunernes revisionspåregnede regnskaber for 2008.

Umiddelbart efter, at revisionen har afgivet beretning om regnskabet for 2008 til kommunalbestyrelsen, skal opgørelsen af kommunens serviceudgifter og bruttoanlægsudgifter sendes til Velfærdsministeriet sammen med eventuelle bemærkninger fra revisionen hertil. Såfremt revisionens bemærkninger til opgørelsen giver anledning til et andet niveau for serviceudgifterne og anlægsudgifterne end det, der fremgår af kommunens regnskab, vil Velfærdsministeriet på basis af revisionens bemærkninger foretage den endelige opgørelse af budgetoverholdelsen.

Til § 7

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2009. Loven vil alene have virkning for tilskudsåret 2009. Der vil i efteråret 2008 blive udstedt nærmere regler i medfør af loven med ikrafttræden den 1. januar 2009.

Til lovforslag nr. L 174. Skriftlig fremsættelse (28. marts 2008)

Velfærdsministeren (Karen Jespersen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om regulering af statstilskuddet til kommunerne i 2009
(Lovforslag nr. L 174).

Det foreliggende lovforslag er et led i udmøntningen af den del af finanslovsaftalen for 2008, som vedrører justering af aftalesystemet for den kommunale økonomi.

Kommunerne har i deres budgetter for 2008 budgetteret med serviceudgifter, der ligger 0,9 mia. kr. over det aftalte niveau.

Formålet med dette lovforslag er at modvirke risikoen for yderligere overskridelser af de aftalte økonomiske rammer for 2008 i en situation med kapacitetspres i økonomien.

Lovforslaget indebærer, at velfærdsministeren nedsætter det statslige tilskud til kommunerne i 2009, hvis kommunerne under ét overskrider de budgetterede serviceudgifter eller anlægsudgifter i 2008. Den samlede nedsættelse vil svare til den samlede overskridelse af henholdsvis de budgetterede serviceudgifter og anlægsudgifter for 2008. Nedsættelsen vil blive fordelt på de kommuner, der har overskredet deres budgetterede udgifter for 2008 på de nævnte områder.

For de kommuner, hvor der ikke konstateres overskridelse af deres budgetterede serviceudgifter eller anlægsudgifter for 2008, vil der ikke blive foretaget nedsættelse.

Lovforslaget indeholder endvidere en bemyndigelse til velfærdsministeren til at fastsætte regler for opgørelse, fordeling og afregning af nedsættelsen, herunder om indhentelse af særlige revisionserklæringer vedrørende regnskabsaflæggelsen for 2008. Der vil herunder blive fastsat nærmere regler om opgørelse af kommunernes serviceudgifter og bruttoanlægsudgifter ud fra den kommunale kontoplan.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at lovforslaget indebærer, at bruttoanlægsudgifterne opgøres eksklusive udgifter til forsyningsvirksomheder, jordforsyning og ældreboliger, herunder udgifter til servicearealer i forbindelse med ældreboliger.

Lovforslaget indeholder en dispensationsbestemmelse, hvorefter velfærdsministeren i særlige tilfælde kan begrænse nedsættelsen af kommunens bloktilskud eller helt undlade at fratække forskelsbeløb i bloktilskuddet. Dispensationsbestemmelsen kan blandt andet udnyttes i tilfælde, hvor helt særlige forhold påfører en kommune anlægsudgifter, som kommunen ikke havde mulighed for at forudse ved budgetlægningen, eller en helt nødvendig færdiggørelse ikke kan holdes inden for det samlede anlægsbudget.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale forslaget til hurtig og velvillig behandling i Det Høje Ting.